

سه شنبه 10 دی 1398 - 4 جمادی الاول 1441 - 31 دسامبر 2019

شهادت "ثقة الاسلام میرزا علی آقا تبریزی" توسط قوای متجاوز روس در تبریز (1290 ش)

شهادت "ثقة الاسلام میرزا علی آقا تبریزی" توسط قوای متجاوز روس، در تبریز (1290 ش)، میرزا علی آقا تبریزی معروف به ثقة الاسلام، در سال 1239 ش (رجب 1277 ق) در تبریز به دنیا آمد. وی در 23 سالگی راهی عتبات عالیات گردید و در محضر شیخ محمد حسین فاضل اردکانی، میرزا حبیب الله رشتی و شیخ زین العابدین مازندرانی در تکمیل معارف اسلامی خود کوشید تا به مقام اجتهاد نائل آمد. ثقة الاسلام تبریزی پس از هشت سال به تبریز مراجعت کرد و با نطق و موعظه، در هدایت افکار مردم می کوشید. پس از استقرار نظام مشروطه و پایان یافتن دوره استبداد صغیر در ایران، روسیه که حامی استبداد بود، در صدد اعاده استبداد در کشور برآمد و به دنبال بهانه بود. استخدام مورگان شوستر آمریکایی توسط مجلس شورای ملی برای خزانه داری کل کشور، بهانه را به دست آنها داد. روس ها از این عمل برآشفته شدند و طی اولتیماتوم شدیدی، خواهان اخراج شوستر شدند. در این زمان بین مجلس و دولت بر سر این اولتیماتوم، بحث های زیادی در گرفت که در این حال، نیروهای روسیه نیز بخشی از مناطق غرب و شمال ایران را به اشغال خود درآوردند. با ورود سپاهیان روس به تبریز، بسیاری از مردم به دست آنان قتل عام شدند و ثقة الاسلام تبریزی نیز سعی می کرد با گفتگو مانع از کشتار مردم گردد. در نهایت، روس ها ثقة الاسلام را در روز نهم محرم 1330 ق برابر با نهم دی ماه 1290 ش دستگیر کردند. آن ها از ثقة الاسلام خواستند که برای حفظ جان و مقام خود، مجاهدان تبریزی را آغازگر جنگ و کشتار معرفی کند ولی وی این تقاضا را به شدت رد کرد. بنابراین قوای جنایت پیشه روس، این عالم مجاهد را پس از اهانت و هتک حرمت، به دار کشیده و در دهم دی ماه 1330 ش برابر با عاشورای سال 1330 ق به شهادت رساندند. میرزا علی آقا ثقة الاسلام مردی فاضل، قانع، فروتن و بردبار و در عین حال جسور و بی باک بود. به ایران و ایرانی عشق می ورزید و از بیگانگان نفرت داشت. در روزهایی که تبریز عرصه کشاکش اختلافات داخلی بود، وی سعی می کرد تا آن ها را به هم نزدیک کند و نیروهایشان را در مبارزه با اشغالگران روس و انگلیس به کار گیرد. ثقة الاسلام در عرصه ادب نیز دستی توانا داشت و به هر دو زبان فارسی و عربی مسلط بود. مرآة الکُتُب و مقتل سید الشُّهَداء از جمله آثار این مجاهد انقلابی می باشند.

تأسیس مجمع جهانی اهل بیت (ع) به دستور مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای (1369 ش)، مجمع جهانی اهل بیت (ع) در دهم دی ماه 1369، با هدف تجمع شیعه، ایجاد رابطه بین جهان تشیع، رونق بخشیدن به حوزه های علمی شیعه، حل مشکلات شیعیان با سایر فرق اسلامی و استفاده از امکانات حقیقی و حقوقی اهل تشیع به وجود آمد. شکل گیری این مجمع پس از حکم حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در چهارم دی ماه آن سال، با هدف آشنا نمودن شیعیان سراسر جهان به مبانی انقلابی و تفکر حاکم بر نظام اسلامی ایران انجام شد. ایشان تأکید کردند که اولاً سیاست، سر لوجه اقدامات قرار نگیرد و ثانیاً بر اساس مصلحت، اگر نیاز نبود، در کارها تصریح به نام ایران نشود.

حجت فقیه و محدث بزرگوار، آیت الله شیخ حیدر قله، سردار کابله، (1372 ق)، علامه حیدر قلی فرزند سردار نورمحمدخان در 18 محرم 1293 ق در کابل به دنیا آمد. در آغاز کودکی که استعمار انگلستان بر افغانستان چیره شده بود، به همراه پدر که از سرداران ارتش بود به لاهور تبعید شد. حیدر قلی در آن سامان به تحصیل روی آورد و در اندک زمانی پیشرفت کرد. آزار خُگام لاهور، نورمحمد خان را وادار به مهاجرت به عراق کرد و علامه تلاش بی وقفه ای را در راه کسب علم آغاز کرد. این حکیم وارسته پس از کسب مدارج علمی و رسیدن به درجه ای اجتهاد و فتوا، از رجال نامی و استوانه های بزرگ حوزه همچون حضرات آیات عظام: سیدحسن صدر، حاج شیخ عباس قمی، سیدیحیی خراسانی و شیخ آقابزرگ تهرانی، مفتخر به دریافت اجازه و نقل روایات گردید. سردار کابلی همراه با فراگیری علوم معقول و منقول، به یادگیری چندین زبان زنده ای دنیا همت گماشت و در این امر نیز موفق بود. وی پس از مدتی راهی کرمانشاه در غرب ایران گردید و به نشر احکام دینی و ارشاد مردم همت گماشت. دُرّالنثیر، رساله در معرفت و شرح دعای صباح از جمله تالیفات اوست. سرانجام، حکیم فرزانه، دانشمند برجسته و ستاره ای خاور، پس از بیش از نیم قرن تلاش، بررسی و نشر معارف اسلامی در حال راز و نیاز با خداوند و در سَر سجاده ای نماز، در 79 سالگی در کرمانشاه در گذشت و طبق وصیتش در نجف اشرف به خاک سپرده شد.

تولد "آته گریستن، س. ش. ش. شناس، برجسته دانمارکی (1875 م) رتور کریستین سن، مستشرق دانمارکی در 31 دسامبر 1875 م در کپنهاگ، پایتخت دانمارک به دنیا آمد. وی در دوران تحصیل در دوره متوسطه به زبان و شناسی و امور مشرق علاقه مند گردید و پس از فراگیری زبان فرانسه و لاتین و تاریخ، به آموختن زبان های فارسی، عربی، سانسکریت و ترکی پرداخت. کریستین سن پس از پایان تحصیلات دانشگاهی، برای جمع آوری موادی برای رساله دکترای خود درباره عمر خیام نیشابوری، به کتابخانه های لندن، پاریس و اسپانیا و نقاط دیگر سفر کرد و برای نخستین بار با ابنیه و آثار تمدن شرق و اسلامی در اسپانیا روبرو

تولد "هانری ماتیس"، نقاش، معارف فانیسم (1869م) هانری ماتیس، نقاش فرانسوی در 31 دسامبر 1869م در فرانسه به دنیا آمد. وی پس از طی دروس متوسطه، به خواست پدرش برای تحصیل حقوق به پاریس رفت ولی به جای حقوق، به نقاشی روی آورد. ماتیس پس از رسم تابلوهایی متعدد، اولین نمایش rlm& گاه آثار هنری خود را در 27 سالگی برپا کرد و حتی یکی از آثارش را دولت خریداری نمود. ماتیس درصدد بود تا با ایجاد سبکی جدید، هنر خود را تعالی بخشد. در این میان، جستجو و بررسی سبک rlm& های گوناگون نقاشی، نه تنها به تکامل آثار هانری ماتیس منجر گردید، بلکه این تلاش باعث شد تا در سال 1905م، به همراه عده rlm& ای از نقاشان معاصر خود، سبک جدیدی با نام فوویسم را عرضه کند. ویژگی اصلی سبک فوویسم، بر هم زدن اشکال و تناسبات طبیعی و به کار بردن رنگ rlm& های تند و خالص بود. البته در این بین، ماتیس تنها فردی بود که به کشف امکانات این مکتب ادامه داد و بر آن پای فشرد. او در سال rlm& های پس از جنگ جهانی اول، با استفاده از تجربیات سال rlm& های نقاشی خود، از رنگ rlm& های تندتر و طرح rlm& های پیچیده rlm& تر استفاده نمود. او در دهه rlm& های پایانی عمر خویش، به کارهای تزئینی و مصورسازی کتاب rlm& ها و نیز کارهای گرافیکی پرداخت تا این rlm& که در سوم نوامبر 1945م در 85 سالگی درگذشت. وی از معدود هنرمندانی بود که جنبه rlm& های عقلانی و عاطفی را در هنر خود به هم آمیخت. او به هنری بیان rlm& گر و هدفمند اعتقاد داشت. به نظر ماتیس، فقط آن کسی که بتواند عواطف خود را به طرزی اصولی نظم دهد، هنرمند است.

قتل "گريگوري افيموويچ نوويخ معروف به راسپوتين، دهقان زاده rlm& ای روسی بود که در 12 مه سال 1872م به دنیا آمد. وی از همان ابتدای سنین جوانی به حرفه جادوگری و پیش rlm& گوئی روی آورد و توانست با استفاده لباس کشیشی، به دربار تزار نیکلای دوم، پادشاه روسیه راه یابد. راسپوتین طی سال rlm& های حضور در دربار، بر ملکه روسیه نفوذ فراوانی یافت و مقامات حکومتی را برضد خود برانگیخت. اما تزار به سبب علاقه rlm& ای که همسرش به راسپوتین داشت اقداماتی جدی در این رابطه انجام نداد تا این rlm& که راسپوتین توسط نخست rlm& وزیر وقت که از دخالت rlm& های گسترده وی به ستوه آمده بود از کشور اخراج شد. ولی راسپوتین از محل تبعید نیز رابطه خود را با ملکه روس حفظ نمود و با ارسال نامه rlm& های متعدد، نخست وزیر را به توطئه علیه خاندان سلطنتی متهم کرد. ملکه نیز نفرت و سوء ظن خود را به تزار منتقل نمود و روابط تزار و نخست وزیرش به تدریج به سردی گرایید تا این rlm& که نخست rlm& وزیر در حادثه rlm& ای به قتل رسید. از این زمان، راسپوتین به روسیه بازگشت و شهرت اعمال و رفتار جادوگرانه و آمیخته با فساد و شهوت rlm& زانی راسپوتین، به گوش اکثر مردم روسیه رسید و جنجالی را نیز در داخل مجلس دوما برانگیخت. اما نفوذ وی در دربار و حمایت شخص ملکه روسیه از وی مانع از هر تصمیم جدی علیه او می rlm& گردید به طوری که هر کس راسپوتین را به خشم می rlm& آورد مغضوب ملکه تزار می rlm& شد و جانش مورد تهدید قرار می rlm& گرفت. راسپوتین به تدریج در عزل و نصب rlm& ها، ماموریت دادن به افراد دولتی و تصمیمات کوچک و بزرگ تزار نیز اعمال نفوذ و دخالت می rlm& کرد. از آن طرف، تزار نیکلای دوم در مورد چگونگی برخورد روسیه با بحران جنگ اول جهانی و نیز شروع تهاجمات و پایان آن، با راسپوتین مشورت می rlm& کرد. در این زمان به توصیه راسپوتین و اصرار ملکه که تحت تاثیر تلقینات راسپوتین قرار داشت، تزار نیکلای دوم شخصا فرماندهی کل قوای روسیه را به عهده گرفت و با خروج او از پایتخت برای عزیمت به منطقه جنگی، اختیار امور کشور به دست ملکه و در واقع به دست راسپوتین افتاد. مکاتبات ملکه روسیه با تزار از هنگام تصدی فرماندهی کل قوای روسیه از طرف تزار، نشان می rlm& دهد که ملکه در تمام این مدت در جزئیات نقشه rlm& های جنگی قرارداداشته و در هر يك از نامه rlm& ها و تلگراف rlm& های خود به تزار، نظریات راسپوتین را در امور نظامی به تزار تلقین می rlm& نمود. بعدها فاش شد که مداخلات ملکه و تلقینات راسپوتین که نه فقط در ملکه، بلکه در تزار هم موثر بود، یکی از عوامل مهم شکست نیروهای روسیه در جنگ جهانی اول به شمار می rlm& رفت. گفته می rlm& شود راسپوتین حتی روز مرگ خود در اول ژانویه 1917م را نیز پیش rlm& بینی کرده بود. او در نامه rlm& ای به تزار متذکر شده بود که اگر به دست عوامل دولتی یا شاهزادگان درباری کشته شود کلیه خاندان سلطنتی، ظرف دو سال نابود خواهند شد. گریگوری راسپوتین سرانجام در آخرین روز سال 1916م در 44 سالگی به دست يك شاهزاده تزاری به قتل رسید. قاتلان، جسد او را در اول ژانویه 1917م در میان یخ rlm& های رود نوا انداختند، که دیگر هرگز این جسد پیدا نشد.

اختراع کبریت (1827م) اولین کبریت شیمیایی در سال ۱۸۲۷ میلادی توسط «جان واکر» اختراع شد. این کبریت ها چوب های باریکی بودند که سرهای آن ها نخست گوگردی شده و سپس در کلرات پتاسیم و رغن و گوگرد اکسیژنه آغشته می شد و در آخر در محلول اسید سولفوریک فرو برده می شد. در سال ۱۸۳۰ میلادی شارل سوریای فرانسوی کبریت فسفری را اختراع کرد که با فسفر سفید ساخته می شد. بعدها این کبریت به کبریتی تبدیل شد که بر اثر مالش با کاغذ شیشه ای آتش می گرفت. خمیر این کبریت ها از کلرات پتاسیم، سولفور آنتیمون و آب صمغ بود. به دلیل خطر استفاده از فسفر سفید کارل رانس و لوندسترم فسفر بی شکل، را که مخلوطی از فسفر سفید و قرمز بود را به کار بردند. با این حال آلمانی ها افتخار این اختراع را برای کامر می دانند و اتریشی ها و مجارها نیز آن را به اتین رومر و پرشل نسبت می دهند. نخستین کارخانه کبریت سازی جهان توسط کامرر آلمانی در سال ۱۸۳۲ میلادی ساخته شد. نخستین کارخانه کبریت در ایران کبریت توکلی است.

شد. وی در سال 1914م راهی ایران گردید و درباره فرهنگ، دین و زبان ایران، به تحقیق و نگارش پرداخت. حاصل این سفر و سفرهای بعد او به ایران، کتب و آثار متعددی است که در تحقیق لهجه rlm& ها و فرهنگ مردم ایران نوشته

است. کریستین سن در مطالعات لهجه؛rlm&شناسی خود، فقط از نظر زبان؛rlm&شناسی به لهجه؛rlm&ها نمی؛rlm&نگریست، بلکه در ضمن تحقیق، مسائل و تحولات تاریخی و قومی را نیز در نظر داشت و هدفش این بود که صورت کنونی لهجه؛rlm&های مختلف را با بررسی دقیق، تصویر کند و درک روشنی از وضع تحول و تطور زبان؛rlm&های مادی، پارتی، فارسی باستان، فارسی میانه و زبان ساسانیان به دست آورد. از پروفیسور کریستین سن بیش از سی؛rlm&صد کتاب، رساله و مقاله به جای مانده است که نتایج انتقادی بر رباعیات خیام، شعرا و فلاسفه اسلامی، داستان بهرام چوبینه و ایران در زمان ساسانیان از آن جمله؛rlm&اند. آرتور کریستین سن سرانجام در 30 مارس 1945م پس از نزدیک به نیم قرن تحقیق پیرامون تاریخ و فرهنگ ایران، در هفتاد سالگی درگذشت.